

รายวิชา ภาษาไทย

เรื่อง คำสมาส

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผู้สอน ครูฟาริเดชห์ เบญญากาจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สร้างคำนำไปใช้

คำสมาส

ท ๔.๑ ม. ๒/๑

คณิต

ศาสตร์

คณิตศาสตร์

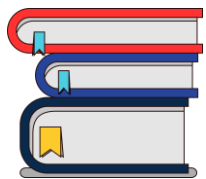
ราช

โรวาท

ราชโรวาท

คำสมาส

(อ่านว่า สะ – หมาด)

คือ วิธีสร้างคำในภาษาบาลีสันสกฤต
โดยนำคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป มารวมเป็นคำเดียวกัน

การสร้างคำสมาส

มีหลักการสร้างคำอย่างไร

หลักการการสร้างคำสมาส

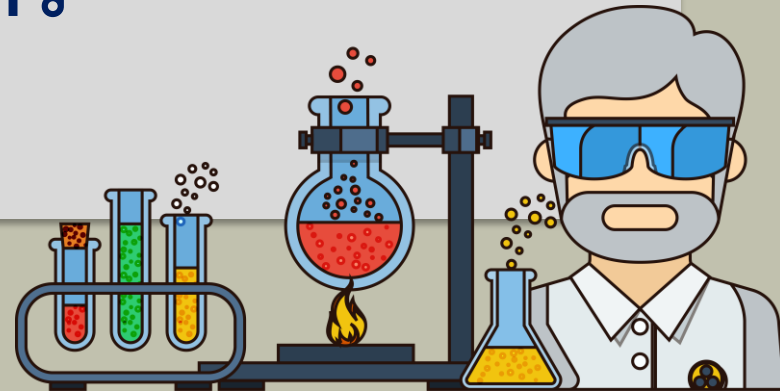
๑. คำตั้งแต่สองคำขึ้นไปต้องมีรากศัพท์
มาจากบาลีและสันสกฤตเท่านั้น

หลักการการสร้างคำสมาส

วิทย์ (ส.) + ศาสตร์ (ส.)

วิทยาศาสตร์

หลักการการสร้างคำสมาส

ธรรม (ส.) + จริยา (ป.)

ธรรมจริยา

หลักการการสร้างคำสมาส

อัคคี (ป.) + ภัย (ป.)

อัคคีภัย

หลักการการสร้างคำสมาส

สรรพ (ส.) + สิ่ง (ไทย)

สรรพสิ่ง

หลักการการสร้างคำสมาส

ราช (ป.) + วัง (ไทย)

ราชวัง

หลักการการสร้างคำสมาส

๒. ถ้าพยางค์สุดท้ายของคำหน้ามีรูป
สระ ะ ะ หรือตัวการ์นต์ ต้องตัดสระ
หรือไม้ทัณฑฆาต () ออก

หลักการการสร้างคำสมาส

หัตถ์ (ป.) + กรรม (ส.)

หัตถกรรม

หลักการการสร้างคำสมาส

ศิลปะ (ส.) + ศึกษา (ส.)

ศิลปศึกษา

หลักการการสร้างคำสมาส

๓.การเรียงคำเข้าสมาส คำที่เป็นคำหลัก
จะวางไว้หลัง คำขยายจะวางไว้หน้า
เมื่อแปลความหมายจะต้องแปลจาก
หลังมาหน้า

หลักการการสร้างคำสมาส

วาทะ + ศิลป์ = วาทศิลป์

ศิลปะการพูด

หลักการการสร้างคำสมาส

วีระ + บุรุษ = วีรบุรุษ

บุรุษผู้กล้าหาญ

หลักการการสร้างคำสมาส

๔. การออกเสียงคำสมาส ต้องออกเสียงสระที่พยางค์สุดท้ายของคำหน้า ถ้าพยางค์สุดท้ายของคำหน้าไม่มีรูปสระกำกับให้อ่านออกเสียง อะ

หลักการการสร้างคำสมาส

รัฐศาสตร์

อ่านว่า รัต – ณะ – สาด

หลักการการสร้างคำสมาส

คณิตศาสตร์

อ่านว่า คะ – นิด – ตะ – สาด

หลักการการสร้างคำสมาส

๕. คำบาลี – สันสกฤต ซึ่งมีคำว่า “พระ” ซึ่งแผลงมาจาก “วร” ที่เป็น ภาษาบาลีประกอบข้างหน้าจัดว่าเป็น คำสมาส

หลักการการสร้างคำสมาส

พระ + กรรณ = พระกรรณ

พระ + เนตร = พระเนตร

หลักการการสร้างคำสมาส

ตรงกันข้าม คำว่า “พระ” อยู่ข้างหน้า
คำภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาบาลี- สันสกฤต
คำนั้นไม่ใช่คำสมาส

หลักการการสร้างคำสมาส

พระ + เชนย = พระเชนย

“เชนย” เป็นคำเขมร

หลักการการสร้างคำสมาส

พระ + เก้าอี้ = พระเก้าอี้

“เก้าอี้” เป็นคำจีน

หลักการการสร้างคำสมาส

เทพ + เจ้า = เทพเจ้า

“เจ้า” เป็นคำไทย

หลักการการสร้างคำสมาส

๒. คำส่วนใหญ่ที่ลงท้ายด้วยคำว่า
กรรม ศึกษา ภาพ
วิทยา ศิลป์ ศาสตร์

ให้นักเรียนอ่าน
คำสมาสจากบัตรคำที่ได้

การสร้างคำในภาษาไทย

เรื่อง คำสมาส

